

САОПШТЕЊЕ

Молимо кориснике да приликом употребе података
обавезно наведу извор

ГОДИНА VI

САРАЈЕВО, 28.8.2017.

БРОЈ: 2

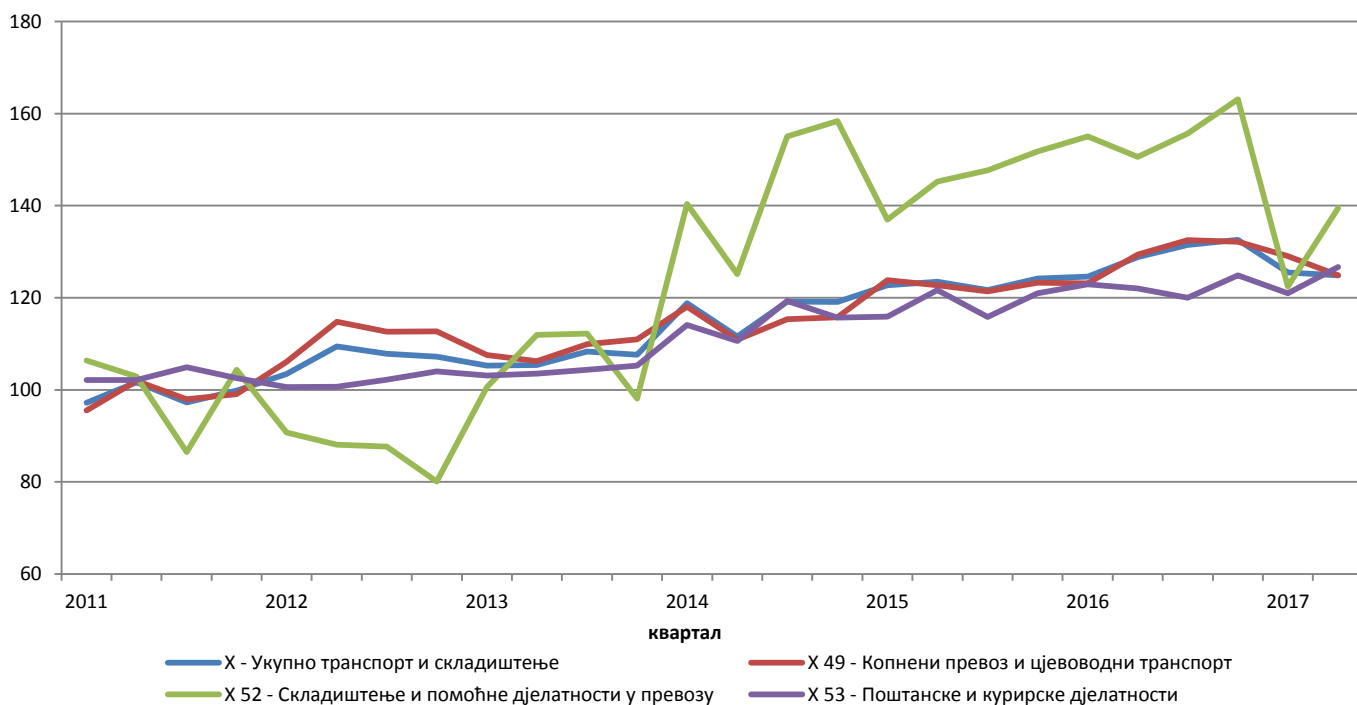
ПОСЛОВНЕ СТАТИСТИКЕ

ИНДЕКСИ ПРОМЕТА ТРАНСПОРТА И СКЛАДИШТЕЊА У БИХ, II КВАРТАЛ 2017.

Укупан десезонирани промет транспорта и складиштења у другом кварталу 2017. године забиљежио је пад од 0,5% у односу на први квартал 2017. Пад промета забиљежен је у областима Копненог превоза и цјевоводног транспорта у износу од 3,3%, док је раст промета остварен у областима Складиштења и помоћних дјелатности у превозу у износу од 13,9%, те области Поштанских и курирских дјелатности у износу од 4,7%.

Десезонирани индекс промета транспорта и складиштења у другом кварталу 2017. године остварио је раст од 24,8% у односу на базу (2010.) годину. Раст индекса промета остварен је у областима Копненог превоза и цјевоводног транспорта у износу од 24,8%, Складиштења и помоћних дјелатности у превозу 39,5%, те области Поштанских и курирских дјелатности у износу од 26,7% у односу на базу (2010.) годину.

Индекси промета у транспорту и складиштењу, десезонирана серија БиХ, 2010=100

Табела 1: Кварталне стопе промјене промета транспорта и складиштења израчунате из номиналних индекса

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010	2016			2017	
		II	III	IV	I	II
X	Укупно транспорт и складиштење	3,4	2,0	0,9	-5,3	-0,5
X 49	Копнени превоз и цјевоводни транспорт	5,1	2,4	-0,3	-2,3	-3,3
X 51	Ваздушни превоз	z	z	z	z	z
X 52	Складиштење и помоћне дјелатности у превозу	-2,9	3,4	4,8	-24,9	13,9
X 53	Поштанске и курирске дјелатности	-0,8	-1,6	4,1	-3,1	4,7

*десезонирани подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

Табела 2: Годишње стопе промјене промета транспорта и складиштења израчунате из номиналних индекса

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010	2016			2017	
		II	III	IV	I	II
X	Укупно транспорт и складиштење	3,9	8,5	7,1	0,7	-3,6
X 49	Копнени превоз и цјевоводни транспорт	5,0	9,7	7,6	4,8	-4,1
X 51	Ваздушни превоз	z	z	z	z	z
X 52	Складиштење и помоћне дјелатности у превозу	3,7	5,4	7,5	-21,1	-7,4
X 53	Поштанске и курирске дјелатности	0,3	3,6	3,3	-1,6	3,9

*календарски прилагођени подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

Табела 3: Квартална серија номиналних индекса промета транспорта и складиштења, 2010=100

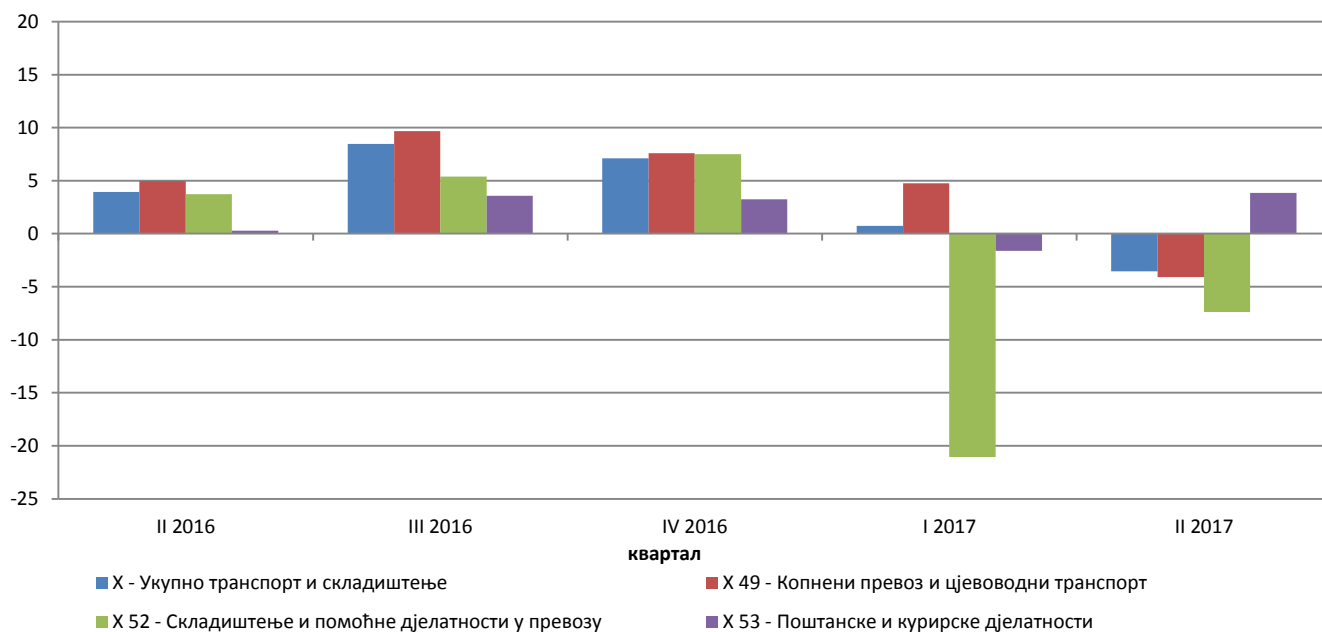
Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010	2016			2017	
		II	III	IV	I	II
X	Укупно транспорт и складиштење	128,8	131,5	132,6	125,5	124,8
X 49	Копнени превоз и цјевоводни транспорт	129,4	132,5	132,2	129,1	124,8
X 51	Ваздушни превоз	z	z	z	z	z
X 52	Складиштење и помоћне дјелатности у превозу	150,6	155,7	163,1	122,4	139,5
X 53	Поштанске и курирске дјелатности	122,0	120,0	124,9	121,0	126,7

*десезонирани подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

Укупан промет транспорта и складиштења, календарски прилагођен, у другом кварталу 2017. године забиљежио је пад од 3,6% у односу на исти квартал претходне године. Пад промета забиљежен је у областима Копненог пријевоза и цјевоводног транспорта у износу од 4,1%, Складиштења и помоћних дјелатности у превозу у износу 7,4%, док је у Поштанским и курирским дјелатностима остварен раст промета износу од 3,9%.

Годишње стопе промјене промета транспорта и складиштења, календарски прилагођена серија БиХ

У структури оствареног промета транспорта и складиштења (изворни, неприлагођени подаци) највеће учешће остварено је у области Копненог превоза и цјевоводног транспорта (76,8%), потом слиједе области Складиштење и помоћне дјелатности у превозу (11,8%), Поштанске и курирске дјелатности (11,2%), Ваздушни превоз (0,2%), те Водени превоз (0,1%).

Табела 4: Номинални показатељи промета транспорта и складиштења- изворна (неприлагођена) серија

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности КД БиХ 2010	стопе промјене			индекси промета 2010=100				
		$\frac{\text{II } 2017}{\text{I } 2017}$	$\frac{\text{II } 2017}{\text{II } 2016}$	$\frac{\text{II } 2017}{\text{Ø} 2016}$	II 2016	III 2016	IV 2016	I 2017	II 2017
X	Укупно транспорт и складиштење	11,2	-2,6	-0,6	129,9	132,6	134,7	113,7	126,5
X 49	Копнени превоз и цјевоводни транспорт	10,5	-2,6	0,3	131,2	132,9	133,7	115,7	127,8
X 51	Ваздушни превоз	8,0	-2,9	10,3	13,9	10,5	14,7	12,5	13,5
X 52	Складиштење и помоћне дјелатности у превозу	29,8	-7,4	-7,0	147,2	163,6	162,8	105,1	136,4
X 53	Поштанске и курирске дјелатности	0,0	1,8	-0,6	119,8	117,5	130,2	121,9	121,9

*подаци за претходни период су ревидирани

Прилог: Извод из Класификације дјелатности КД БиХ 2010

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010
X	ТРАНСПОРТ И СКЛАДИШТЕНЈЕ
49	Копнени превоз и цјевоводни транспорт
49.1	Жељезнички превоз путника, међуградски
49.2	Жељезнички превоз робе
49.3	Остали копнени превоз путника
49.4	Друмски превоз робе и услуге пресељења
49.5	Цјевоводни транспорт
50	Водени превоз
50.1	Поморски и приобални превоз путника
50.2	Поморски и приобални превоз робе
50.3	Превоз путника унутрашњим воденим путевима
50.4	Превоз робе унутрашњим воденим путевима
51	Ваздушни превоз
51.1	Ваздушни превоз путника
51.2	Ваздушни превоз робе
52	Складиштење и помоћне дјелатности у превозу
52.1	Складиштење робе
52.2	Помоћне дјелатности у превозу
53	Поштанске и курирске дјелатности
53.1	Дјелатности пружања универзалних поштанских услуга
53.2	Дјелатности пружања осталих поштанских и курирских услуга

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Циљ истраживања

Статистика промета транспорта и складиштења примарно има за циљ да пружи благовремене информације о промјени нивоа оствареног промета али и другим релевантним показатељима. Индекс промета транспорта и складиштења један је од показатеља економске активности земље који помаже органима државне управе и предузећима из приватног сектора у процесу доношења одлука. Примјењује се и за процјену резултата сектора услуга, потрошње становништва, као и при израчуна националних рачуна. Методологија истраживања промета транспорта и складиштења је прописана Уредбом Савјет (ЕЗ) бр. 1165/98 о краткорочним пословним статистикама (Анекс D) и њеним измјенама и допунама (у даљем тексту ЕУ-СТС регулатива) као и препорукама Еуростата из ове статистичке области.

Обухват

Истраживањем су обухваћени пословни субјекти/правна лица који су према главној дјелатности регистровани да обављају дјелатности транспорта и складиштења (дјелатности подручја X). За потребе истраживања кориштена је Класификација дјелатности Босне и Херцеговине- КД БиХ 2010 која је у потпуности усклађена са Европском класификацијом економских дјелатности NACE Rev.2. Цјелокупно подручје Босне и Херцеговине је обухваћено истраживањем. Истраживањем нису обухваћени предузетници.

Узорак

За спровођење истраживања промета транспорта и складиштења у БиХ користи се комбиновани метод пуног обухвата и стратификованог случајног узорка. Узорак је подијељен на стратуме према класи финансијског податка (финансијски извјештај за претходну годину) и дјелатности пословног субјекта (49, 50, 51, 52 и 53). Као помоћна стратификациона варијабла користи се број запослених. Изабрани узорак транспорта и складиштења за 2017. годину репрезентативан је на нивоу Босне и Херцеговине, као и на нивоима Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко Дистрикта БиХ.

Прикупљање и обрада података

У спровођењу истраживања учествују званичне статистичке институције у БиХ. Основна варијабла посматрања је квартални промет пословног субјекта без ПДВ-а, који је у складу са ЕУ-СТС регулативом исказан посебно. Подаци прикупљени од извјештајних јединица, путем образаца К КПС TRANS 01 (области 49, 50, 51, 52) и К КПС УСЛ 01 (за област 53. Поштанске и курирске дјелатности) представљају основу за процјену података за укупну популацију. Агрегирање промета на више нивое (област, подручје или специјални агрегати) дјелатности се врши прије компилације индекса.

Кварталне серије података промета за област 53 по кварталима од 2010. до 2013. добијене су комбинацијом података из административних извора и других статистичких истраживања. При прерачуна хисторијске серије података коришћена је метода преклапања („overlapping“). У склопу кварталног истраживања осталих услуга, које се од 2015. године спроводи редовно, упоредо су прикупљени подаци и за референтне квартале 2014. године за област 53.

Компилација индекса

Индекси промета транспорта и складиштења исказују се у номиналним вриједностима и рачунају се у односу на базну (2010.) годину, која се према регулативи ревидира сваких пет година. Индекс промета изражен је у текућим цијенама (није отклоњен утицај промјене цијена).

Сезонско и календарско прилагођавање индекса

Статистичке институције у БиХ уважавајући начин дисеминације података у ЕУ, индексе објављује у сљедећим облицима:

- изворни (неприлагођени) индекси,
- сезонски прилагођени индекси- десезонирани индекси и
- календарски прилагођени индекси

С обзиром да десезонирани и календарски прилагођени индекси имају много већи значај и репрезентативнији су корисницима статистичких података детаљно су приказани у табеларном облику.

Десезонирање подразумијева да су подаци прилагођени за утицај сезоне и календарске дане. Подаци који се упоређују са подацима из претходног периода се, према препорукама Еуростата, презентују и тумаче у десезонираном облику. Календарско подешавање подразумијева да су подаци прилагођени за утицај календарских и радних дана. Подаци који се пореде са подацима истог периода претходне године се презентирају и тумаче у календарски прилагођеној форми индекса или стопа раста. У случају да наведени календарски ефекти значајно утичу на посматрану временску серију, потребно је исте отклонити.

Календарско и сезонско прилагођавање врши се у Деметра апликацији (верзија 2.2) методом TRAMO-SEATS на изворним кварталним серијама података те у складу са смјерницама Еуростата. Због својства примијењене методе прилагођавања, додавањем нових опсервација могу настати одређене промјене на ранијој серији већ објављених сезонски и календарски прилагођених индекса.

Дисеминација података

Резултати истраживања изражавају се у облику индекса и стопа промјене те се од 2012. године публикују у редовној кварталној динамици у форми саопштења за јавност на веб страници Агенције за статистику БиХ (www.bhas.ba). У периоду од 2012. до 2017. резултати истраживања су били публиковани у форми саопштења које није укључивало област 53. Поштанске и курирске дјелатности. Такође није вршено сезонско и календарско прилагођавање индекса. Од првог квартала 2017. године објављују се сезонски и календарски прилагођени индекси који укључују и област 53.

Презентација и интерпретација индекса потпуно је усклађена с онима које су прописане ЕУ-СТС регулативом што омогућава домаћим и међународним корисницима непосредно поређење индекса промета осталих услуга у БиХ са индексима других земаља.

Ревизија података

Редовна саопштења статистике промета осталих услуга објављују се у кварталној динамици и садрже прелиминарне податке. Ревизија података подразумијева да се подаци за претходни квартал (т-1) ревидирају у складу са новим информацијама, те је могуће да се подаци објављени након ревизије разликују од раније објављених, прелиминарних података. У саопштењима је јасно назначено о којим се подацима ради, тако да корисници статистичких података могу правилно да их тумаче. О измјенама података и разлозима корисници ће бити обавјештени на прикладан и транспарентан начин, у редовним кварталним саопштењима и другим публикацијама за јавност као и на веб страници Агенције за статистику БиХ.

Дефиниције

Промет је укупан фактурисани износ који пословни субјект обрачуна за продате робе или пружене услуге током референтног периода трећим лицима и одговара њиховој тржишној вриједности. Укључује и трошкове повезане са продајом чак и ако су ти износи посебно исказани на фактурама. Остварени промет искључује порез на додану вриједност (ПДВ) и остале одбитне порезе, директно повезане с прометом, све царине и порезе на добра и услуге фактурисане од стране јединице. Приходи који су у рачунима предузећа класификовани као други оперативни приходи, финансијски доходак и изванредни доходи и приходи на рачунима предузећа су искључени из оствареног промета.

Скраћенице

ЕУ- Европска Унија

Еуростат- Статистичка канцеларија Европске Уније

КД БиХ 2010- Класификација дјелатности Босне и Херцеговине 2010

НАСЕ Rev.2- Статистичка класификација економских дјелатности у ЕУ

СПР- Статистички пословни регистар

СТС – Краткорочне пословне статистике

З- Податак због заштите повјерљивости није објављен

- нема појаве

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26

Телефон: +387 (33) 911 911 · Телефакс: +387 (33) 220 622

Електронска пошта: bhas@bhas.gov.ba · Интернетска страница: <http://www.bhas.gov.ba>

Одговара директор: Велимир Јукић

Саопштење припремила: Лејла Крехић

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
